

Gemensam metod för att dela kostnader för
omdirigering och motköp mellan
systemansvariga för överföringssystem inom
kapacitetsberäkningsregion Hansa i enlighet
med artikel 74 i kommissionens förordning
(EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om
fastställande av riktlinjer för
kapacitetstilldelning och hantering av
överbelastning

4 december 2018

Alla systemansvariga för överföringssystem i kapacitetsberäkningsregion Hansa,

Med beaktande av följande skäl

- (1) Detta dokument beskriver en gemensam metod för de systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Hansa som den har fastställts i beslut från Byrån för samarbete mellan tillsynsmyndigheter¹.
- (2) Denna metod utgör en gemensam metod för att dela kostnader för samordning av omdirigering och motköp (nedan "**metod för kostnadsdelning**") i enlighet med artikel 74 i kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (nedan "förordning 2015/1222").
- (3) I denna metod för kostnadsdelning tas hänsyn till de allmänna principer, målsättningar och metoder som de fastställts i förordning 2015/1222, kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av el-överföringssystem och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel. Målsättningen med förordning 2015/1222 är att säkerställa optimal användning av infrastruktur, säkerställa driftsäkerhet samt optimera beräkning och tilldelning av kapacitet mellan elområden, och den fastställer krav på de systemansvariga för överföringssystem avseende samarbete på regional nivå, europeisk nivå och över elområdesgränser. Förordning 2017/1485 fastställer regler och krav avseende framtagning av metoder i syfte att säkerställa driftsäkerhet, frekvenskvalitet och en effektiv användning av sammanlänkade system och resurser.
- (4) I enlighet med artikel 9.9 i förordning 2015/1222 kommer den föreslagna metoden för kostnadsdelning inom kapacitetsberäkningsregion Hansa bidra till och på inget sätt förhindra att målsättningarna i artikel 3 i förordning 2015/1222 uppfylls. Metoden för kostnadsdelning säkerställer driftssäkerheten samt en rättvis och icke-diskriminerande behandling av de systemansvariga för överföringssystem (i enlighet med artikel 3.c och artikel 3.e samt artikel 74.6.i, i förordning 2015/1222). Metoden säkerställer också driftssäkerhet genom att principerna för processen att dela kostnaderna för samordnad omdirigering och motköp specificeras, vilket möjliggör att omdirigering och motköp kan tillämpas på ett samordnat sätt inom regionen. Vidare säkerställer den att alla systemansvariga för överföringssystem behandlas lika, samt att öppenhet och insyn råder när det gäller de åtgärder som vidtas av systemansvariga för överföringssystem genom att de är skyldiga att dokumentera alla åtgärder och medföljande kostnader, samt att på begäran överlämna dessa uppgifter till nationella tillsynsmyndigheter inom kapacitetsberäkningsregion Hansa.
- (5) Genom metoden för kostnadsdelning identifieras de principer som gäller för de berörda systemansvariga för överföringssystem avseende hur kostnader för omdirigering och motköp som har gränsöverskridande betydelse ska fördelas i enlighet med de krav som ställs i artikel 74.2 i förordning 2015/1222 och i enlighet med de principer som gäller för kapacitetsberäkningsregion Hansas metod för samordning av omdirigering och motköp (nedan "samordningsmetoden") i enlighet med artikel 35 i förordning 2015/1222.
- (6) Denna metod för kostnadsdelning fastställer kostnader och intäkter samt regler för regionsomspännande kostnadsdelning vid tillämpning av omdirigering och motköp och gäller endast de situationer som avses i artiklarna 3 och 6 i samordningsmetoden.

¹ Byrån för samarbete mellan energimyndigheters definition av kapacitetsberäkningsregioner av den 17 november 2016 (Bilaga 1 till beslutet) http://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/ANNEXES_CCR_DECISION/Annex%20I.pdf

- (7) De berättigande kostnaderna ska bestämmas på ett tydligt och lättgranskat sätt i enlighet med kraven i artikel 74.3 i förordning 2015/1222 så att det klart definieras vilka kostnader som kan delas och att, i den mån det är möjligt, existerande marknadsmekanismer och andra lämpliga mekanismer och överenskommelser kan användas såsom anges i artikel 4.1.a i samordningsmetoden.
- (8) I enlighet med artikel 78.2.a i förordning 2017/1485 har den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Hansa skyldighet att till berörda systemansvariga för överföringssystem föreslå de mest, även ur ekonomisk synpunkt, effektiva avhjälpande åtgärderna utifrån den uppdaterade förteckningen över möjliga åtgärder och deras förväntade kostnader. Samtliga systemansvariga för överföringssystem är i enlighet med artikel 78.1.b i förordning 2017/1485 skyldiga att överlämna denna förteckning till den regionala säkerhetssamordnaren. Som en följd av aktivering av omdirigering och motköp ska berättigande verkliga kostnader dokumenteras i efterhand av de systemansvariga för överföringssystem, som en ingående del av de krav som ställs i denna metod för kostnadsdelning under artikel 4.
- (9) Metoden för kostnadsdelning uppfyller kraven i artikel 74.6.a, 74.6.b, 74.6.c samt 74.6.f i förordning 2015/1222 i och med att den innehåller incitament för de systemansvariga för överföringssystem att hantera överbelastning. Detta inkluderar tillämpning av omdirigering och motköp vilket motiverar de systemansvariga för överföringssystem att investera effektivt, eftersom denna metod för kostnadsdelning anger att utgifter och intäkter, beroende på situation, ska antingen:
- a. vara jämnt fördelade mellan ägarna av sammanlänkningarna inom kapacitetsberäkningsregion Hansa,
 - b. täckas av den systemansvarige för överföringssystem inom vilkens kontrollområde den fysiska överbelastningen uppstod,
 - c. delas mellan systemansvariga för överföringssystem i angränsande kapacitetsberäkningsregioner i enlighet med den kostnadsdelningsmetod som gäller i berörd kapacitetsregion.

Denna transparenta och i detalj samordnade rutin medger att de systemansvariga för överföringssystem kan tillämpa en rimlig ekonomisk planering i enlighet med de krav som ställs i förordning 2015/1222 under artikel 74.6.g.

- (10) Denna metod för kostnadsdelning står i överensstämmelse med andra relevanta metoder, eftersom principerna för kostnadsdelning säkerställer att kostnader för omdirigering och motköp fördelas till de systemansvariga som har dragit fördel av metoden för att dela intäkter från överbelastning, i enlighet med artikel 73 i förordning 2015/1222 och den kompensationsmekanism för kostnadsdelning mellan systemansvariga för överföringssystem som återfinns i artikel 13 i förordning (EG) nr 714/2009 och kommissionens förordning (EU) nr 838/2010. Den står därmed i överensstämmelse med artikel 74.6.d i förordning 2015/1222.
- (11) Denna metod för kostnadsdelning uppfyller kraven i artikel 74.5.a och 74.5.c i förordning 2015/1222 då behovet av att nyttja omdirigering och motköp analyseras och verifieras genom driftsäkerhetsanalysen som utförs av den regionala säkerhetssamordnaren samt i realtid av de systemansvariga för överföringssystem. Om omdirigering och motköp rekommenderas i enlighet med artikel 4.1.b i samordningsmetoden för kapacitetsberäkningsregion Hansa samt artikel 78.2.a i förordning 2017/1485, har den regionala säkerhetssamordnaren inom region Hansa bekräftat att omdirigering och motköp med gränsöverskridande betydelse är den mest effektiva, även ur ekonomisk synpunkt, lösningen för hantering av överträdelser av gränserna för

driftsäkerhet i driftsäkerhetsanalysen. I artikel 7 i metoden för samordning av omdirigering och motköp för kapacitetsberäkningsregion Hansa, ställer de systemansvariga för överföringssystem krav på att den regionala säkerhetssamordnaren inom kapacitetsberäkningsregion Hansa ska dokumentera användningen av omdirigering och motköp och medföljande kostnader, i syfte att i efterhand kontrollera användning av omdirigering och motköp med medföljande kostnader, i enlighet med kraven som anges i artikel 74.5.b i förordning 2015/1222.

- (12) Metoden för kostnadsdelning uppfyller kraven i artikel 74.5.d i förordning 2015/1222 eftersom planeringen av avhjälpande åtgärder, inklusive omdirigering och motköp, kommer att påbörjas så fort marknadsaktörernas tidsplaner för dagen före är fastställda och sedan genom hela driftsdagen, medan däremot aktivering av åtgärderna kommer att äga rum så nära driftstiden som möjligt. Vilken tid åtgärderna ska aktiveras bör samordnas av de systemansvariga för överföringssystem eftersom detta kommer att möjliggöra att planeringen kompletteras med den senaste informationen, i enlighet med artikel 3.5 i metoden för kostnadsdelning. På så vis kan valet av omdirigerings- och motköpsåtgärder förbättras vilket också har specificerats i samordningsmetoden för kapacitetsberäkningsregion Hansa och dessutom följer av kraven i artikel 76.1.b i förordning 2017/1485. Tidsramen för den föreslagna processen för kapacitetsberäkningsregion Hansa är förenlig med dagen före- och intradagsmarknadernas tidsramar eftersom omdirigering och motköp som identifierats i ett steg av processen också ska tas med i beräkningen i nästa steg av processen och samordnas så nära i tid till driften som möjligt, i enlighet med artikel 74.6.h i förordning 2015/1222.
- (13) I artikel 4.3 i denna metod för kostnadsdelning specificeras en process som ska möjliggöra att kapacitetsberäkningsregion Hansa övervakas av berörda nationella tillsynsmyndigheter, genom att de systemansvariga för överföringssystem inom regionen blir skyldiga att tillhandahålla ett komplett register över de uppgifter som anges i artikel 4.1 av denna metod för kostnadsdelning. En liknande process finns specificerad i artikel 7.8 i kapacitetsberäkningsregion Hansas samordningsmetod.
- (14) Metoden för kostnadsdelning främjar en långsiktigt effektiv drift och utveckling av det alleuropeiska sammanlänkade systemet och en effektiv alleuropeisk elmarknad i enlighet med kraven i artikel 74.6.e i förordning 2015/1222, eftersom punkterna 4 och 8 i metoden ger incitament att investera effektivt och samordna användandet av omdirigering och motköp vilket kommer att förbättra tillämpningen av avhjälpande åtgärder för att säkerställa effektiv användning av överföringsnätet. I punkt 12 specificeras också på vilket sätt metoden bidrar till att säkerställa en effektiv drift av den alleuropeiska elmarknaden genom att den medger utökad samordning och förbättrad tillämpning av omdirigering och motköp.

LÄMNAR IN FÖLJANDE METOD FÖR KOSTNADSDELNING TILL ALLA TILLSYNSMYNDIGHETER INOM KAPACITETSBERÄKNINGSREGION HANSA:

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Denna metod för kostnadsdelning ska anses vara den gemensamma metoden för systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Hansa i enlighet med artikel 74 i förordning 2015/1222, och täcker hur kostnader ska fördelas till följd av omdirigerings- och motköpsåtgärder som har utförts i enlighet med den samordningsmetod som har tagits fram i enlighet med artikel 35 i förordning 2015/1222 avseende elområden inom kapacitetsberäkningsregion Hansa.

Artikel 2

Definitioner och tolkning

1. I denna metod för kostnadsdelning ska den terminologi som används definieras på samma sätt som i artikel 2 i förordning 2015/1222, förordning (EG) 714/2009, direktiv 2009/72/EG samt kommissionens förordning (EU) 543/2013.
2. Dessutom ska i denna metod för kostnadsdelning följande termer definieras enligt nedan:
 - a. "Kostnader" är de faktiska kostnader som uppstår för en systemansvarig för överföringssystem i enlighet med lämpliga mekanismer och överenskommelser enligt artikel 35.3 i förordning 2015/1222 avseende aktiverad omdirigering och motköp i enlighet med samordningsmetoden, som erfordras för att minska fysisk överbelastning. I tillämpliga fall begränsas detta till:
 - i. kostnader till följd av minskning eller ökning av produktions- och/eller lastmönster,
 - ii. tillgängliga betalningar för upp- eller nedregleringsåtgärder,
 - iii. inskränkning av förnyelsebara energikällor,
 - iv. aktiverings- och uppstartsutgifter,
 - v. aktivering av bud på balansenergi i enlighet med artikel 29 i kommissionens förordning (EU) 2017/2195 i kombination med avdelning V artiklar 44–57.
 - b. "Intäkter" syftar på verkliga intäkter som de systemansvariga för överföringssystem har mottagit i enlighet med lämpliga mekanismer och överenskommelser i enlighet med artikel 35.3 i förordning 2015/1222 avseende aktiverade åtgärder för omdirigering och motköp i enlighet med samordningsmetoden, som erfordras för att minska den fysiska överbelastningen. I tillämpliga fall begränsas detta till:
 - i. Intäkter från ökning eller minskning i produktions- och/eller lastmönster,
 - c. "Regional säkerhetssamordnare" avser den regionala säkerhetssamordnaren/-arna som har utsetts för kapacitetsberäkningsregion Hansa, om inte annat tydligt anges, i enlighet med artikel 77.1.a i förordning 2017/1485 vilken kommer att utföra de uppgifter som tilldelas denne (eller dessa) genom artikel 77.1.c.i, enligt förordning 2017/1485.
 - d. "Systemansvarig för överföringssystem" avser systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Hansa, om inte annat tydligt anges.

3. I denna metod för kostnadsdelning gäller följande, om inte annat föreskrivs av sammanhanget:
- a. Singular form omfattar även plural form och omvänt.
 - b. Rubriker är angivna för att underlätta läsningen och påverkar inte tolkningen av metoden.
 - c. Hänvisningar till "artiklar" syftar på artiklar i detta dokument, om inte annat föreskrivs.
 - d. Hänvisningar till lagstiftning, förordningar, direktiv, föreläggande, handling, föreskrift, eller övriga antagna dokument ska inkludera varje ändring, utvidgning eller nytt antagande av den som då gäller.

Artikel 3

Metod för att dela kostnader för omdirigerings- och motköpsåtgärder

1. Kostnader och intäkter relaterade till omdirigering och motköp i enlighet med artikel 35.5 i förordning 2015/1222, på grundval av lämpliga mekanismer och överenskommelser i enlighet med artikel 35.5 i förordning 2015/1222 som tillämpas i syfte att:
- a. bibehålla tekniska miniminivåer för en stabil drift av sammanlänkningen med högspänd likström inom kapacitetsberäkningsregion Hansa, i enlighet med artikel 3.1.a i samordningsmetoden,
 - b. hantera fel, brister eller oplanerade avbrott på en sammanlänkning inom kapacitetsberäkningsregion Hansa, inbegripet omriktarstationerna, i enlighet med artikel 3.1.b i samordningsmetoden,
 - c. bibehålla kapaciteten på sammanlänkningen inom kapacitetsberäkningsregion Hansa, till vilken ett antal vindkraftsparker är direkt kopplade, i händelse av att överbelastning på en sammanlänkning inträffar och i det fall överbelastning beror på felaktig vindprognos för en av vindkraftsparkerna, i enlighet med artikel 3.1.c i samordningsmetoden,

ska delas mellan ägarna av ifrågavarande sammanlänkningar inom kapacitetsberäkningsregion Hansa enligt nyckeln för delning av kostnader i bilaga 1.

2. Kostnader och intäkter relaterade till omdirigering och motköp i enlighet med artikel 35.5 i förordning 2015/1222, på grundval av lämpliga mekanismer och överenskommelser i enlighet med artikel 35.3 i förordning 2015/1222, som tillämpas:
- a. i det fall omdirigering och motköp relaterade till kapacitetsberäkningsregion Hansas elområdesgränser rekommenderas på grundval av den driftsäkerhetsanalys som har utförts av den regionala säkerhetssamordnaren utöver det som avses i artikel 3.1.a, 3.1.b samt 3.1.c, i enlighet med artikel 3.1.d i samordningsmetoden,
 - b. i det fall omdirigering och motköp sker under samordnade former mellan angränsande systemansvariga för överföringssystem inom kapacitetsberäkningsregion Hansa vid situationer utöver det som avses i artikel 3.1.a, 3.1.b, 3.1.c samt 3.2.a, i enlighet med artikel 3.1.e i samordningsmetoden,

ska täckas av den systemansvarige för överföringssystem inom vars kontrollområde den fysiska överbelastningen uppstod.

3. Kostnader och intäkter relaterade till omdirigering och motköp i enlighet med artikel 35.5 i förordning 2015/1222 avseende samordnad omdirigering och motköp inom olika regioner över kapacitetsberäkningsregion Hansas elområdesgränser, i enlighet med lämpliga mekanismer och överenskommelser enligt artikel 35.3 i förordning 2015/1222 i syfte att hantera fysiska överbelastningar i angränsande växelströmsnät i enlighet med artikel 6.1.a och 6.1.b i samordningsmetoden, ska täckas av de systemansvariga för överföringssystem i berörd kapacitetsberäkningsregion, i enlighet med metoden för kostnadsdelning som gäller i berörd region.

4. Kostnader och intäkter relaterade till begäran som utförs av systemansvariga för överföringssystem avseende åtgärder för omdirigering och motköp gentemot angränsande kapacitetsberäkningsregioner, i enlighet med artikel 35.5 i förordning 2015/1222, på grundval av lämpliga mekanismer och överenskommelser i enlighet med artikel 35.3 i 2015/1222, ska i följande situationer:
 - a. då den regionala säkerhetssamordnaren begär åtgärder för omdirigering och motköp genom den regionala säkerhetssamordnaren för angränsande kapacitetsberäkningsregioner, i enlighet med artikel 6.2 i samordningsmetoden,
 - b. efter det att den senaste relevanta samordnade driftsäkerhetsanalysen har utförts av den regionala säkerhetssamordnaren, kan de systemansvariga för överföringssystem begära omdirigering och motköp av angränsande kapacitetsberäkningsregion genom berörda anslutna systemansvariga för överföringssystem som ingår i aktuell kapacitetsberäkningsregion, i enlighet med artikel 6.3 i samordningsmetoden,täckas av de systemansvariga för överföringssystem inom vars kontrollområde den fysiska överbelastningen uppstod.
5. Mekanismen för att verifiera att omdirigering och motköp verkligen är nödvändigt enligt kravet i artikel 74.5.a i förordning 2015/1222 är förenlig med de krav som ställs i artiklarna 78.2 och 78.3 i förordning 2017/1485 avseende den samordnade regionala bedömningen av driftsäkerheten och de enskilda systemansvarigas bedömning i enlighet med artikel 78.4 i förordning 2017/1485.
6. Bedömningen av vilken inverkan omdirigering och motköp har på driftssäkerhet och ekonomiska kriterier ska utföras av den regionala säkerhetssamordnaren för kapacitetsberäkningsregion Hansa som en del av den samordnade regionala bedömningen av driftsäkerhet i enlighet med kraven i artikel 74.5.c i förordning 2015/1222 samt artikel 78.2.a i förordning 2017/1485, vilka specificerar att när den regionala säkerhetssamordnaren för kapacitetsberäkningsregion Hansa upptäcker en begränsning ska den rekommendera de mest effektiva, inklusive ur ekonomiskt perspektiv, avhjälpande åtgärderna till berörda systemansvariga för överföringssystem.

Artikel 4

Dokumentation av kostnader och intäkter till följd av aktiverade åtgärder för omdirigering och motköp

1. Den regionala säkerhetssamordnaren ska för varje enskild omdirigeringsåtgärd som har aktiverats dokumentera följande uppgifter baserat på marknadstidsenhet, i enlighet med förordning 543/2013:
 - a. vilken åtgärd som har vidtagits (dvs. ökning eller minskning av produktion eller last, angivet i MW),
 - b. åtgärdens varaktighet (angivet i multipel av marknadstidsenheten)
 - c. identifiering, plats och typ av nätelement som berörs av åtgärden,
 - d. orsak till att åtgärden har vidtagits,
 - e. inverkan på kapacitet av åtgärden som har vidtagits (angivet i MW).
2. Den regionala säkerhetssamordnaren ska för varje enskild motköpsåtgärd som har aktiverats dokumentera följande uppgifter baserat på marknadstidsenhet, i enlighet med förordning 543/2013:
 - a. vilken åtgärd som har utförts (dvs. ökning eller minskning i utbyte mellan elområden, angivet i MW),
 - b. åtgärdens varaktighet (angivet i multipel av marknadstidsenheten),
 - c. berört elområde,
 - d. orsak till åtgärden,
 - e. förändringar i utbyte mellan elområden (angivet i MW).

3. För aktiverade omdirigerings- och motköpsåtgärder som har dokumenterats i enlighet med artikel 4.1 och artikel 4.2 ovan samt artikel 7 i den samordningsmetod som tagits fram i enlighet med artikel 35 i förordning 2015/1222, är den regionala säkerhetssamordnaren skyldig att bevara uppgifter i fem (5) år avseende faktiska separata kostnader och intäkter för omdirigering och motköp.
4. Varje systemansvarig är skyldig att delge den regionala säkerhetssamordnaren faktiska kostnader och intäkter relaterade till åtgärder som avses i artikel 4.1 och 4.2.
5. På begäran från de nationella tillsynsmyndigheterna är de systemansvariga för överföringssystem skyldiga att tillhandahålla ett komplett register över de uppgifter som avses i artikel 4 i denna metod för kostnadsdelning.

Artikel 5

Införande av metod för kostnadsdelning

Införande av denna metod för kostnadsdelning är beroende av införandet av samordningsmetoden i enlighet med artikel 35 i förordning 2015/1222.

Artikel 6

Språk

Referensspråket för denna metod för kostnadsdelning ska vara engelska. För att undvika tveksamheter då systemansvariga för överföringssystem behöver översätta denna metod till sina nationella språk, i händelse av inkonsekvens mellan den engelska version som publiceras av systemansvariga för överföringssystem i enlighet med artikel 9.14 i förordning 2015/1222 och en version på ett annat språk, är berörda systemansvariga skyldiga att undanröja eventuella motsägelser genom att tillhandahålla berörda nationella tillsynsmyndigheter en reviderad översatt utgåva av denna metod.

Bilaga 1

Nuvarande el-områdesgränser inom kapacitetsberäkningsregion Hansa

Kapacitetsberäkningsregion Hansa områdesgränser	Sammanlänkning	Berörda system- ansvariga/Parter	Delningsnyckel
Danmark (DK2) – Tyskland/Luxenburg (DE/LU)	Kontek	Energinet, 50Hertz, Vattenfall AB	Sydlig riktning (585MW): Energinet: 190/585 50Hertz: 195/585 Vattenfall AB: 200/585 Nordlig riktning (600MW): Energinet: 1/3 50Hertz: 1/3 Vattenfall AB: 1/3
	Kriegers Flak	Energinet, 50Hertz	För artiklar 3.1.a, 3.1.b i samordningsmetoden: 50%/50% För artikel 3.1.c i samordningsmetoden: Den systemansvarige vars vindprognos leder till behovet av omdirigering och motköp ska täcka kostnaderna.
Danmark (DK1) – Tyskland/Luxenburg (DE/LU)	Alla	Energinet, TenneT TSO GmbH	50% / 50%
Sverige (SE4) – Polen (PL)	SwePol Link	Svenska Kraftnät, PSE S.A.	50% / 50%